

P R A V I L N I K
O KURSEVIMA I STRUČNIM ISPITIMA ZA LICA KOJA RUKUJU OPREMOM POD PRITISKOM
(2024-1)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se kursevi i stručni ispiti, koje organizuje Savez energetičara Srbije (u daljem tekstu: Savez) za lica koja rukuju opremom pod pritiskom.

Član 2.

Licu koje položi odgovarajući stručni ispit za opremu pod pritiskom iz člana 1. ovog Pravilnika Savez izdaje uverenje da je osposobljeno da samostalno rukuje opremom pod pritiskom, za koju je polagalo stručni ispit.

Član 3.

Pod opremom pod pritiskom u smislu ovog Pravilnika podrazumevaju se parni i vrelovodni kotlovi, parne turbine, kompresori, pumpe, autoklavi, posude pod pritiskom i druga oprema pod pritiskom utvrđena posebnim tehničkim propisima.

II STRUČNA ZVANJA

Član 4.

Savez organizuje kurseve i stručne ispite za zvanja:

A) MAŠINISTA

1. mašinsti parnih turbina
2. mašinsti kotlova na tečno i gasovito gorivo sa automatskom komandom (ATK)
3. mašinsti kotlova na čvrsto gorivo sa automatskom komandom (ATK)
4. mašinsti kompresorskih postrojenja
5. mašinsti rashladnih postrojenja
6. mašinsti pumpnih postrojenja.

B) RUKOVALAC

1. rukovalac parnih turbina
2. rukovalac kotlova na tečno i gasovito gorivo
3. rukovalac kotlova na čvrsto gorivo
4. rukovalac klimatizacije
5. rukovalac kompresora
6. rukovalac pumpi
7. rukovalac autoklava
8. rukovalac centralnog grejanja
9. rukovalac kotlova sa ručnim loženjem
10. rukovalac malih kotlova.

III POLAGANJE STRUČNIH ISPITA I SADRŽAJ UVERENJA

Član 5.

Stručni ispiti se polažu pred Ispitnom komisijom, koju obrazuje Upravni odbor Saveza. Ispit se sastoji iz praktičnog i teorijskog dela.

Član 6.

Licu, koje položi stručni ispit izdaje se uverenje Saveza, kojim se konstatuje da je položilo ispit i da je osposobljeno za samostalno rukovanje opremom pod pritiskom, za koju je polagalo ispit, sa sledećim opisom:

1. MAŠINISTA PARNIH TURBINA - samostalno rukovanje parnim turbinama.
2. MAŠINISTA KOTLOVA NA TEČNO I GASOVITO GORIVO SA AUTOMATSKOM KOMANDOM (ATK) - samostalno rukovanje kotlovima na tečno i gasovito gorivo sa automatskom termičkom komandom.
3. MAŠINISTA KOTLOVA NA ČVRSTO GORIVO SA AUTOMATSKOM KOMANDOM (ATK) - samostalno rukovanje kotlovima na čvrsto gorivo sa automatskom termičkom komandom.
4. MAŠINISTA KOMPRESORSKIH POSTROJENJA - samostalno rukovanje kompresorskim postrojenjima.
5. MAŠINISTA RASHLADNIH POSTROJENJA - samostalno rukovanje kompresorskim i rashladnim postrojenjima.

6. MAŠINISTA PUMPNIH POSTROJENJA - samostalno rukovanje pumpnim postrojenjima.
7. RUKOVALAC PARNIH TURBINA - samostalno rukovanje parnim turbinama snage do 32 MW.
8. RUKOVALAC KOTLOVA NA TEČNO I GASOVITO GORIVO - samostalno rukovanje svim kotlovima na tečno i gasovito gorivo osim kotlova sa automatskom termičkom komandom.
9. RUKOVALAC KOTLOVA NA ČVRSTO GORIVO - samostalno rukovanje svim kotlovima na čvrsto gorivo osim kotlova sa automatskom termičkom komandom.
10. RUKOVALAC KLIMATIZACIJE - samostalno rukovanje kotlovima za centralno grejanje, pratećom instalacijom i uređajima za klimatizaciju.
11. RUKOVALAC KOMPRESORA - samostalno rukovanje kompresorima čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (250 KS).
12. RUKOVALAC PUMPI - samostalno rukovanje pumpama čija je instalisana snaga pogonskih mašina do 200 KW (250 KS).
13. RUKOVALAC AUTOKLAVA - samostalno rukovanje autoklavima.
14. RUKOVALAC CENTRALNOG GREJANJA - samostalno rukovanje kotlovima pritiska do 0,5 bara ili toplovodnim kotlovima temperature vode do 110°C, kapaciteta do 1 MW.
15. RUKOVALAC KOTLOVA SA RUČNIM LOŽENJEM - samostalno rukovanje svim kotlovima na čvrsto gorivo sa ručnim loženjem.
16. RUKOVALAC MALIH KOTLOVA – samostalno rukovanje kotlovima sa digitalnim kontrolnim uređajem, pritiska do 0,5 bara ili temperature vode do 110 °C, kapaciteta do 1 MW.

IV USLOVI ZA POLAGANJE STRUČNIH ISPITA

Član 7.

Za **MAŠINISTU** može polagati lice sa trećim ili višim stepenom stručnosti i radnim iskustvom od najmanje 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju opremom pod pritiskom, za koju polaže ispit i čija je snaga veća od maksimalne snage opreme, kojom rukuju rukovaoci iste opreme pod pritiskom, koje su navedene u članu 6 ovog Pravilnika.

Član 8.

Za **RUKOVAOCA** može polagati lice sa trećim ili višim stepenom stručnosti i radnim iskustvom od najmanje 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju opremom pod pritiskom, za koju polaže ispit i čije su karakteristike navedene u članu 6 ovog Pravilnika.

Član 9.

Izuzetno, za **RUKOVAOCA** može polagati lice sa završenim drugim stepenom obrazovanja i radnim iskustvom od najmanje 6 meseci kao pomoćnik na rukovanju opremom pod pritiskom za koju polaže ispit, ukoliko polaže ispit za rukovanje kotlovima na ručno loženje, malim kotlovima, centralnim grejanjem ili autoklavima.

Član 10

U članu 6, u tačkama 7, 11, 12, 14 i 16 gornje granične vrednosti za instalisnu snagu, odnosno, kapacitet, predstavljaju ukupnu instalisanu snagu, odnosno, kapacitet sve opreme iste vrste u istom pogonu, odnosno, objektu, kojim rukovalac rukuje, uključujući navedene gornje granične vrednosti.

SAVEZ ENERGETIČARA SRBIJE